

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE

Kedd

161. szám.

Pest, september 19. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

A Marczius Tizenötödike politikai hirlap october—decemberi évnegyedre előfizetheti helyben egyedül a Kiadónál, 2 ft. 30 kr. postán mindennap borítékba küldve 3 frt. 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben egyedül a Kiadónál s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. fizettek.

Pest september 19.

Sokszor mondtuk, hogy a magyar képviselőház a politikában igen avatatlan és minoreniss testület.

Tagjainak legnagyobb része kiirthatlanul impregnálva van a vármegyéskedéssel.

Ezen kívül, nagy szerencsétlenségünkre e ház azt hiszi magáról, hogy egy kiszámított okos politikát követ, pedig ha tekintjük határozatait, s még inkább egy némelly perczekben elkövetett kirugaszkodásait, azt kell itélnünk, hogy a képviselőház háza rendszeresen nem szokta tudni, hogy miről van a szó.

Nagy gyengéje még e mellé, hogy saját kárán sem tud okulni. Behúnya szemét, és nem akarja még látni sem a környülményeket. Erővel elcsavarja a kérdéseket, s mindig mást beszél, mint kellene, s azt hiszi, hogy ügyességgel bir másokat megcsalni.

Az olvasó átláthatja, hogy ezek nem megvetendő vádák, hanem a ki a körülményeket egybeveti, igazat fog nekünk adni.

Azt mondtuk: a képviselőház háza nem tudja miről van a szó.

A legkomolyabb dolgokról nyájas olvasó,

Azon absolutisticus elem, melly marczius előtt az egész monarchiát lenyűgözte, e perczen kigyó fejét újra felemelte.

A régi sistema fogyasztó karjaival emelkedik fel. Azon sistema, melly három századi tapasztalása alatt nagyon betanulta azt, millyen eszközök szükségesek arra, hogy az ilyen rendszer erős lábon álljon,

Első erre nézve a nemzetiségek elleni felingerlése. Ezt nem kell vitatnunk; itt van a prágai, a zágrábi, a szebeni példa, mint napfényességű tanu.

A második a gyalázatos visszaélés a királyi hatalom szentségével, melly szerint oda irányozzák működéseiket, hogy a tudatlan tömeg előtt, azok, kik az alkotmányos szabadságért küzdenek, olly színben tűnjenek elő, mint kik a trónt megdönteni, a királyt pedig leguilotimirozni akarják.

Harmadik a hadsereg kiszámított s irtóztos demoralisatioja, melly szerint a háza fiaiból szerkeztett, s a nép által a közbátorság fentartása végett fizetett hadseregből olly lelkeken, s minden magasb fogalmak nélküli buta gépezetet igyekeztek gyártani, hogy az egyeseknek más nem is jutott volna eszükbe, mint a császár szavának a legsötétebb vaksággal gépileg engedelmeskedni.

Miből aztán a legrémítőbb önkényi rendszer szokott kifejlődni. A milliók boldogsága ki van téve annak, hogy amint jó, egy gonosz vagy egy jó akaró embernek kedvétől s akaratától függjön. Ki van téve, hogy akkor ha a császár történetesen gyenge, beteg, néhányak gonosz lelkülsége, hiusága, boszuvágya nemzetek sorsa felett határozzon.

Ez a három főszakos az osztrák absolutismus historiájában. A részletek a kivételre nézve ezer meg ezer elágazásokra oszlanak, de mind innen származnak.

Tekintsünk körül, s látni fogjuk, hogy az osztrák kigyó e perczen épen ezen három segéd-eszközön kezd felkapaszkodni.

Tekintsünk körül, hogy törvényhozásunk, midőn ellenségeink ellenünkben illy nagyszerű fegyverekkel élnek, minő nyomorúságosan viseli magát, s el kell hinnünk, hogy a képviselők többsége nem tudja, nem akarja tudni, hogy miről van itt a szó.

Az osztrák monarchiában eddig csak egy elem volt, melly a constitutionalismust képviselte. Ez a magyar. A legutóbbi időkben Bécs városa kezdett hasonló hajlamokat mutatni, de ennek ereje csak addig számítható, míg Magyarország szinte szabad. —

Fő tényező minden esetre a magyar.

A camarilla a sárga fekete absolutismust akarván, természetes és legelső teendőjének hiszi, hogy mindenek előtt a magyar elemet megtörje.

És mint látjuk minden követ meg mozdit, minden segéd forrást kibányáz arra, hogy e célját kivihesse, mert tudja, hogy e nélkül minden erőködése hasztalan, valóságos ostobaság.

Lapokat és köteteket lehetne összeírni mint, és minő csavargós és ovatos alakban használja fel ellenünk e pillanatban az osztrák előszámlál-

tuk segéd eszközeit. Legyen elég itt általánosságban csak a horvatokra provocalnunk, kik segítségével előlték az olasz szabadságot, szándékoznak előlni a mienket s folytatólagosan a bécsieket. Elég legyen a második segédforrásból a Jellacsichhoz irt levelet idézni.

A harmadikra nézve előttünk vannak a komáromi s majd minden váraink történetei, előttünk a Hardek ezred felkerekedése, s Teleki Ádám árulása, mint egy két példa az ezrek közül.

Nyájas olvasó itt arról van a szó, hogy egyszer mindenkorra a magyar összetörésék. Mert e faj mint kőszirt áll a szlávok középen s azon continuitást, mellyet különben a jeges tengertől az ádriaig létezik, borzasztóan bosszantja.

És mit tesz a mi törvényhozásunk. Kicsinkedik, nyomorúságoskodik, s nyugalmat szerető féltékenységét a neveltségességig vitt loyaltas rongyos köpenyegé alá rejti.

És mi e házat akkor csak még értendők valahogy, ha arról volna szó, hogy az osztrák politika csak annyira néz, nehogy Magyarország a marcziusi alkotmányon túl önállását jobban kifejtsen.

Akkor értendők mit tesznek azon félszeg és kőficszserű intézkedések, mellyeket naponként látunk.

Millyen az olasz kérdés, a fél magyar, fél német katona, s azon öngyilkossággal felérő gyáva-ság, hogy egy nap a sorkatonaság átjöttét határozatilag elrendeljük s másnap ezen rendeletet egy kegyelemből tengődő prémiernek firkájára teljesedésbe menni nem kívánjuk.

Kérdjük olvasóinkat, nem világosan mutat-e ez arra, hogy mi itt óvakodgatunk, nehogy az osztrákot ingereljünk.

És mi erővel fejünkbe vertük, hogy az effélék az osztrákot ingerlik.

Tréfaság. Austria ellenünkben mélyebb okok miatt van ingerelve.

Az igen felületes részletesség, mit például a király legutóbbi levelében szemünkre vetett, hogy katonát állítunk, s bankjegyeket bocsátottunk ki sanctio nélkül, mert hiszen a Jellacsics féle mesterkelt pártütés ezen határozatoknál sokkal ré-gibb. —

Austria már az 1848-iki törvények hozatala által halálosan érzi magát.

És ha e törvények nem volnának: érzene egy még régibb fájdalmat, azt, hogy magyarok vagyunk, hogy itt mi őt az absolutismus kifejtésében átkozottan korlátozzuk.

És mi illy körülményekben úgy viseljük magunkat, mint a gyermek, ki ha egy nagy csint követ el, ugyan igyekszik, hogy jó magaviseletével elkerülhesse a büntetést. Aztal mellett illedelmesen hallgat, a lovesre vizet nem íszik, a

húshoz kenyeret eszik, s a kétségbeesésig átatos képet csinál.

Drága táblabíró, ~~ne~~ ~~arról~~ van szó, hogy ezután ne makrancoskodjál, hanem arról, hogyha eddig próbáltál valamit tenni, légy ura szavaldnak, állj ki a síkra, mérközz meg az ellenséggel, kitől midőn egyszer beteg volt, holmi egyetmást elcsipkedtél . . .

Ma pedig nem erre a legtermészetesebb alapra fektetted politikádat, elárultad magadat, hogy becsélsz, s azt sem tudod mifől van a szó. —

Pest september 19.

Ime ismét megtörtént bűnös engedelmesség, simogató politikája kormányunknak egy újabb szép gyümölcsöt.

Az árulás gyalázatos kigyója felemelé immár fejét, magában a képviselők házában!

Halljátok, halljátok! hat szász követ kiméri nyilatkoztatnia a képviselő háznak, hogy a törvénytelenesség terén van, s ezért ők képviselői állásukat leteszik!

Ezt mondják vagyis inkább írják hatan a képviselő háznak, a törvényhozó testületnek, és a képviselő ház, a törvényhozó testület még mindig kéklik a szigor ezen eszközeihez folyamadni, az erélyesség azon tényezőit megragadni, mellyek rendeleteinek tiszteletet szereznek, mert a meghajolni nem akarókat megtörik.

Hisz miért is búvna el többé rejtekébe a reactio?

Miért is venné magára a hazafiság színét az áruló?

Miért takarodták a honszeretet leplevel az ármány és gazság?

Avagy nem sétál é bántatlanul Budapest utzára a pártütőnek akárhány czimborája?

Avagy illetettél e csak egy ujjal is egyetlen azon számos tiszték közül, kik a magyart csupa háfából elárulák?

Avagy függ e az akasztófán csak egyike is azon gazoknak, kik a népet a leggyalázatosabb ürügyekkel a legpiszkosabb okokkal izgatják, ösztönzik saját édes anyja — e szegény csalatott hon ellen fenni fegyvereit?

Nem. Még egy áruló sem vevé el érdemlett büntetését, sőt simogattattak, czirogattattak mind ekkoráig mind azok, kiknek árulását tények bizonyítják.

Meddig fog még a nemzeti gyűlés, meddig a kormány a vétkes engedelmesség e hasát veszélyeztető kimélet terén még késlekedni.

De törjünk ama hat képviselőre, hikiak neveit elfeledtük — hogy az Isten se emlékeznék rájuk soha is. — De kiket az országos rendőrség felügyelése alá ajánlunk.

Mindenek előtt azt kérdjük, miként követhet el a törvényhozó testület, — melly a veszélyektől környezett hon és trón megmentésén dolgozik — törvényteleniséget?

Mit tegyünk, hogy ez lehetséges volna még akkor is, ha a nemzet képviselői jónak látnák —

a trón és haza védelmére — magokat conventó alakítani, még akkor is, hogyha szükségét látnák — a trón és haza védelmére — ideiglenes kormányt vagy dictatorságot fogadni el.

Mind addig, míg egy veszélyben forgó monarchiai status megmentése eszköze a trónra is kiterjeszti, törvényteleniséget el nem követ.

És ha oda mennénk vagy is inkább vitetnének is ügyeink, — mert Istenünkre mondjuk, nagyon kényszerítettünk e lépés felé, — hogy védelmi intézkedéseinket csak a honra szorítsuk, még akkor is csak egy conventiót bontatnánk fel; melly két szabadon egyezkedő felek közt — a régi hazug juridicus stylus szerint — úgy örök időkre köttetett, de mellynek felbontására bizony mi sem az első sem a második lépést nem tesszük, hanem igen is tette a másik fél, melly vakon hagyja félrevezettetni a lábat előtt tártongó örvénybe:

És így in thesi sem áll az, hogy egy ország-nak törvényhozói testülete bármikor is a törvénytelenesség terén állhatna; kivéve ha árulást követne el maga a haza ellen, kivéve, ha a nemzetet elárulná.

Azért nem bosszantó, nem gyalázatos e? ha hat ember előáll és — mert fél árulását személyesen bevallani — megírja a törvényhozó testületnek: hogy „hallod e te nemzeti gyűlés, te törvénytelen utakon jársz, azért mi, kik a törvényt tiszteljük s annak útjáról eltérni nem akarunk, nem maradunk többé köztetek.“ —

Lehet e nagyobb insolentia, mellyet egy nemzet képviselőivel személt lehetne?

Uram fia nem csodálkoznánk, ha a szabadság terén egy akasztófa állana, mellyen é méltósága a staatsrath Rosenfeld függne? vagy az új téren egy guillotint működne, mellynek erélyes eljárása alól egy pár más hazaáruló feje gördülne elő? vagy ha egynéhány izgató ott Szebenben egy kis golyó által szabaddá volna meg főfájásátul?

Ekkor — mondjuk — még nem csodálkoznánk, ha a képviselő Rosenfeld — bátyának méltó ötte — azt mondaná, hogy a törvényhozó testület törvényteleniséget követ el.

De mind ez nem történik, sőt a kormány mint törvényhozó testület a kellenén túl lágy és félnék, oly lágy és oly félnék, miként tán a hazát is elveszti.

És mégis úgy mernek nyilatkozni?

De hiszen épp azért mernek, mert — mint czikkünk elején írtuk — az árulóknak arany idejük van, s fejüknek egy hajszála sem görbül el a nemzet képviselőinek és kormányának akaratjával.

Dolgozna csak a guillotine, állna csak a bitó, meghúzná magát az árulás s nem merné legalább piacra vinni megmérgezett árucikkeit.

De ne gondolja ama hat képviselő, miként nem tudjuk merről fuv a szél?

Ne gondolja dominus Rosenfeld és Friedenfels — kiknek elsőjéről még aprilban szóltak e lapok — miképp ne tudnók, hogy Bécsből csak most jöttek le?

Oh mi nagyon jól tudjuk „wie viel es geschlagen hat!“

És éppen mivel tudjuk háhyat ütött, figyelmeztetjük őket, hogy a közelebbi napokban egy

társulat költözött az egyesült magyar házában, mellynek feladata az árulókat kinyomozni s őket az ltélőszék kezébe szolgáltatni — ha már egyszer félóráig nyakuknál fogva kötlen függöttek.

Erre figyelmeztetjük az illetőket.

Végül még a szász nemzethez fordulunk, és fel szólítjuk ezen hat dominus küldöit, válasszanak más képviselőt s hívják ezeket vissza, mielőbb átadván őket a megvetésnek, mellyet érdemlenek.

Felhívjuk a szász nemzet józanságát, becsületességét, ne hagyja magát egynéhány keblében daló hazaárulási tervek sző által tévutakra vezetettetni, s ez által mind e nagy hazát, mind pedig s legkíváltképpen — magát kimondhatatlan veszélyek közkelegébe vezetettetni, mellyből e hon bizonyosan ki fog bontakozni, de ők soha élve ki nem jöhetnek.

Gondolja meg ezt a szász nemzet, és tisztítsa meg magát saját- és e hon árulótól.

Magyarfi.

Pest, september 18.

A veszély perczenként növekszik. A rácz lázadók mégnincsenek szétverve, Jellasich, a reactio hitvány eszköze, előnyomul és a szegény magyarhazát — mellyet elhagyott az, ki szent esküvel fogadta szabadságát védeni — ujjában saját fia elárulta.

Jellasich maholnap Pest közelében lesz, a nélkül, hogy csak egy kardcsapás történt volna.

És mi mindennek oka? . . .

A hadvezérek hiánya. A kik vannak, árulók és a kik nem árulók, igen kevés kivétellel alkalmatlanok a vezérségre mi igen természetes, mert alig találunk tábornokat, kik a régi rendszer alatt nem születés, önállatalan csuszás mászás, hanem talentumok által vergődött volna föl.

Ha alkalmas és becsületes vezérekről nem gondoskodik kormányunk mielőbb, minden erő hiábavaló sergeink lelkesültsége.

E lapok mult számában említés tétetett Vetter örnagyról, midőn ezt olvasám, önkénytelenül eszembe jutott Gombos alezredes, ki jelenleg a hadügyministeriumnál van alkalmazva.

Ez ember egy azon kevesek közül, kiket nem születés, nem pártfogás emelt föl, hanem talantom. É s talentumát a ministerterium elismerte, midőn előléptetéssel jelen hivatalába helyezé. De jelen vészes pillanatokban író asztal mellett nélkülözhetőbb a hadi tudományokban jártas és hona szabadságért lelkesült katona, mint a harczmezőn. Nékünk most mindenek felett alkamas vezérek kellene. Nehagyjunk hát használatlan egyetlen haszonvethető egyént is.

Ne feledkezzünk meg azokról, kikben a tehetség, akarat a honszerelommal párosul.

És Gombos alezredes illy egyén.

Lázár. K.

Vác, szeptember 18.

Szerkeztő!

Nem hiába, hogy vasut hoz ide Pestről de van is ám itt annyi hír, mennyit nem hiszem, hogy önök otthon tudnának.

Azen nagyérdemű férfiak, kiknek a honvédek vagy nemzetőrökkel elindulni nem volt kérésük, most szájjukkal harcolnak, s megakarják mutatni, hogy ők bizony mernék beszélni arról, mi a csatatéren történik.

Meglehet, hogy ha a csatatér közelebb volna a szőke mésefűd keresne nyílást, mint szájjukon, a város pedig nyílást keresne a kapukon.

Hanem így oly borzasztó bőséggel tódulnak mindenünnen a rettenetes jó és rossz hírek, hogy ha Fischer oly mértékben adná a fagyallat, már csak látásától is rögtön megfagyna az egész kiosk.

Ám itéljen ön maga szerkeztő, ha elmondom, hogy ebédnél, hol alig voltunk tizen, még pedig tisztán nem asszonyok, míg három kanál levest benyeltem micsoda hírek tódultak fülembé.

1. Teleki átment Jellasicshoz.
2. Telekyt felakasztatta Bónis.
3. Telekit agyonlőtték a tisztjei.
4. Teleky megütöközött Jellasicshal.
5. Jellasicsh Zágrábra visszament.
6. Zágrábran ellenforradalom ütött ki.
7. Bosnyákok beütöttek Horvátországba.
8. Olaszországból tizenegy batallion katona utban van Jellasicsh táborára felé.
9. Jellasicsh táborát Albert herceg vezeti.
10. Mészárosnak már annyi katonája van, hogy nem fér el szent Tamás alatt.
11. Ugyanazért Kis Ernőt egy ezreddel Zágráb elfoglalására küldötték.
12. Az Eszéki várban Jovics igen jól viseli magát.
13. Jellasicsh Octoberben Budán lesz.
14. A lánzhidat az ő rendelkezéséből építik, hogy Pestre rögtön átjöhessen.

Pestre csak azért jön, hogy onnan egy óra alatt Vácra toppanhasson.

A tizenegy első positio, melly különböző asztaloktól s a legdörgőbb baritonától a lghallgatóbb discantig terjedő dismonióval tódult felém, úgy megostromlám füleimet, miaként előre láttam, hogy ha ez egész a pecsenyőig, így megy, azokat zsebemben viszem haza.

Azért példátlan öröködéssel, hogy mindenki meghallhassa, harsogtatám a tizenötödik reflexiót.

És ezzel úgy be lön fenekelve az egész compániának bátorsága, hogy egész ebéd alatt, egy dongónál egyéb, semmi sem bosszantott.

Hanem a harmadik meszelynél újra megoldódtak a nyelvek kerakel, s egy részeg polgártárs dupla marschokban horkoló orrának szele oly borzasztóan éleszté az authenticus híreknek kohát, hogy akaratlanul is eszembe jutva az álmoskönyv interpretatója: hirt hallani hazugság — kirohantam az utcára roncsolt organumaim megmentésére.

S itt valék az utcán, végig néztem a házerok előtt, ott, hol Pesten a járda szokott lenni, és édes megnyugvásomra egyetlen egy emberi alak sem mutatkozott, sem közelben sem távol-

ban; s már épen kényelmesen szivarra akartam gyujtani, midőn hallom a mint következők.

Komáromot az ellenség felgyújtotta.

Szabolcsban a nép fel van bujtogatva.

Jellasicsh csak azt várja, hogy az új bor kiforrjon s azonnal itt lesz.

A tótok eddig csak azért nem jöttek, mert a krumpfi nem volt kiásva, de bezzeg majd ha zsákban lesz rögtön ránk törnek.

Az orosz ájtott az adriai tengeren, Radeczki pedig a Hellespontuson.

Borzadva néztem körül, egyetlen embert sem fedeztem fel a széles láthatáron — a tér mellyen álltam hosszu és üres volt, mint egy erdélyi követ beszéde: szaladni nem mertem, félve, hogy csak újabb kelepczébe jutok.

Resignatioval vártam kínjaim végét, vagy haláloamat, e bűbájos városban. Velenczéban gondolám az emberek beszéltek, és a falak hallottak, itt pedig a falak beszélnek s az emberek kénytelenek hallgatni. Ó csoda hely! csak most bocsáss ki kebeledből, s te leszesz Mekkám, melly felé, mint hű moslem, teljes életemben valahányszor imádkozok, mosott arczommal mindenkor fordulni fogok.

Ily fogadást tettem, midőn a nagyharang véletlenül megkondulván, ennek fedezése alatt e varázskörből a glacisra, az az a Dunapartra menekültem, hogy ott a gőzös megjöttelg valamit gondoljak Ön hasábjai számára, midőn egy véletlen látvány ezen épületes szándokomban szörnyűképen megháborított.

Ugyan is két homogen kacsza lépdelt előttem, tökéletesen heterogen lépékekkel, mert az egyik jobb, a másik pedig bal lábára sántított.

Erre eszembe jutott a független magyar első ministerium, erről a provisorius, erről ismét a második.

És e második magyar kormányról, mellyről már még Vácson is feltudják fogni, hogy nem a nemzetgyűlés többségének kifolyása — igen sok mondani valóm lehetne, hanem miután megígértem önnek, hogy azon zsolttárból vett politikát öltjük fel:

Én szájamra zabolát vetettem, és minthogy udvari postai hangulatot most magamban egyáltalán nem érzek, megonged ha bezárom soraimat.

U. i. Holybéli újságokat nem írhatok. Az önkényes nemzetőrök nagy részben eltévedtek, s a vácziak vakarják fejüket, hogy illy jókor megszüreteltek, attól féltőkben, hogy a tábor nem azt fogja mondani, mit hajdan a róka „noko acerban sumere“ s megette volna a szőlőt, ha savanyu lett volna is.

Azonban a gőzös füstől s én még semmi okosat nem irtam; vogyon ön tanúságot s ha dolgozó társát haszonvehelenné tenni nem akarja, ne küldje Vácra — isten öné!

Cserző Bencze.

Miskolcz szeptember 12.

Marczius 15-ke legnagyobb profétánk volt a politika terén. Amos, Abdias, Malachiás fia sem lehet.

Midőn az ország összes casinói bizalmat szavaztak a pamlagos olygarchico aristocratico democraticus országglárzatnak, s egyedül bizalmatlankodott, mind hermányunkban, mind az austriai ház őszinteségében.

Jutalmak majdnem országos auto da fe volt. Most midőn a forró kását szánkhoz csapták, mindenki becsúli.

A király megbánta tettét, s azt mondja, hogy 300 éves szerencsétlen házasságot, még quoad lectum, és mensam sem lehet eloszlatni, s így Jellasicshot bizta meg, hogy magához vevén egy rácz pópát, a hűtelen házaspárt visszahozza.

Érttem a szép szót. A terv gaz koholói, kik által a jó, de gyenge király elcsábított, midőn a királyi aláírásokat kicsikarták, még az este esteit tartottak.

A terem falai be voltak húzva, a kilencz árkusos memorandummal, Jellasicshhoz küldött királyi kézirattal. Mindenki örömeben örült lett. — Jósika sófia hercegnővel tánczolt, s örültségében az illetelmefelfelejtés, cottilion helyett csárdást kezdett. — A Kaiserin Mutter magyar ruhában Walzert járt.

Másnap a magyar veszte után Requiemet tartottak az udvari kápolnában. Midőn Mozart után est énekelék „Tuba mirum spargens sonum“ a nagy halott felemelkedett, s a kivánsi néphez fordulván, ezt mondá: „Hodie mihi cras tibi.“

Én azt álmodtam, hogy jámbor királyéknak, a magyar nemzet elkárhóztatása napján szüntelen imádkozott éretünk. Isten áldja meg kegyes szivét. —

Mondják, hogy a követek előtt feje ruhába, vörös színű övedzettel, s hajába zöld galyakkal jelent meg.

Ez nem tetszett a húsfejt camarillának.

Carolina Augusta, mint a Népelem mondja, az Insbrucki barátoknál Jellasicsh szerencséjéért 10 ezer forintára misét szolgáltat.

Ambar egy kaján magyar nóta így kezdődik: „Kis mise, nagy mise — éppen bizony semmise,“ de ki tudja, mint dönti el ügyünket a mennyei atya, ha két illy ellenkező ima érkezik egyszerre hozzá.

Én azt hiszem, hogy Máté Evangeliuma után legjobban eligazítja ügyünket.

No de fére a tréfával. Azt hallom, hogy a ministerium leköszönt.

Uraim! ez gyalázat. Egy része excellenciátoknak a mult országgyűlésen függetlenségünkért Orlando Furioso módon harczolt. Most, midőn befellegzett, a bársony székeket másnak kínáljátok?

Ti szerettétek hazátokat, de politikátok rossz volt. Olaszország elleni vita, magyar katona német lábbon, vaskalapú papok véleménye szerint állítandó oskolák soha sem találhatott viszhangra — et hoc manet alta mente repostum.

Ti a magyar népet nem ösmertétek. Elöttetek úgy lánt fel ő, mint rakoncátlan gyermek. Fővilágosítani elmulasztottátok. Most szegény népünk fűhöz fához kopkodva, tudja ugyan, hogy baja van, de annak okát nem értheti.

A nyolcz tagú Periodusokban írt, proklamációkat néptünk nem fogja fel, a bizottmányi gyűléseken még most is csak táblabírák kotyognak, kiknek rossz magyarságú beszédét, a szomszéd sem érti.

Azon sok lelkes ifiak közül, kiket e föld nemzeti, találhatatok volna 52-öt, kik az országba szétküldetvén, Apostolai lettek volna a nemzet függetlenségének.

Ti e szent ügyet a papokra, és szolgabírákra bízátok. Volt e benne haszon, nem hihetem. A papság jobb része káplár bot alatt áll, a szolgabírák pedig legszelidebb beszédüket teremtettékkel fűszerezik.

Én hazám 48 Vármegyéit összekószáltam. A nép közt jártam, s éltem. A nép jó, de tudni kell vele bánni. Ha az engedelmisséget minden ok nélkül statariummal erőszakoljuk, ha ellenvételeire gorombán feleltünk, soha sem ért meg minket.

Most három féle bankó kereng az országban. A nép bámulja ez újságot? Ki magyarázza meg neki? A statarium? Alig ha.

Miután a várva várt manifestumokat a nép nagy része meg nem érti, s nem is olvashatja, minthogy most kukoricza törés, és szűret van, számtalan okos emissariust kell széjjel küldeni. Az emissarius nép embere legyen, hatalmas hangú, egy szóval jó Cortes. Ha az Ut Re Mi Fa-So Lat nem tudja kivinni, maradjon itthon.

Az emissarius szóljon a néphez „kedves barátim! Tudjátok, hogy a mi áldott királyunk V. Ferdinánd ő felsége minden népeinek a mult országgyűlésen szabad alkotmányt adott, az országgyűlés indítványára tiktetek a rebottól fölmentett, a nemesség nemes áldozatát, miszerént az ezentul adózni akar, megerősítette. — Ezen szabadságunknak ellenei támadtak, különösen azért, mert had, és pénzügyünket magunk akaruk kezelni, és amások által tett adósságot nem kívántuk elfogadni. Ezen rossz emberek a jó de beteg Királyt arra birták, hogy királyi szavát vissza vegye, gyilkos ellenünket, Jellachichot, kit királyi szava szerint, lázadónak nyilvánított, hivatalába visszategye. Most tehát magyarok nem csak a haza van veszélyben, hanem a király szent személye is. — Rajta tehát, a haza és király megmentésére.

Továbbat a martialis törvények hirdettessenek ki. Minden gyanús katona tisztek távolitassanak el. Fegyvert kell előteremteni, bár a pokolbul is. Minden összeírt nemzetörség felét polgári jog elvesztése alatt kiindítani. A ráczokat, mentül előbb lecsépelni, az itt levő hadsereggel, (holy

pótlólag hagyván helyébe a magát beszéző nemzetörséget.) Horvátországba ronlani, s így az ellent tulajdon fészékben fölkoreshón, Jellachichot két tűz közé fogni kellene.

Ügyünk igazságos! Első fellépésünktől függ minden. Minden népek szemé reánk néznek, mert soha egy királlyal, és nemzettel, nem élt a gazdaság annyira vissza. Két hét alatt élünk, vagy halnunk kell.

Dr. Dolleschall Gábor.

Szerkesztő!

Következő adatok, mellyeknek hitelességükért kezeskedem, körülményeink közt megérdemlik a közfigyelmet.

Selymecz szomszédságában állnak azon gyár-épületek, mellyekben az utolsó francia háborúk alatt az összes austriai hadsereg számára mindennemű fegyverek készítették.

Még majusban ajánlás tétetett Budapestre, mihez képest a selymeczi vállalkozók általuk előre leteendett százezer pengő forintnyi biztosíték mellett két hét alatt e gyárakat felszerelési tekintetben olly karba helyezik, hogy naponként képesek lenednek 1500 mond ezer ötszáz legjobb minőségű kész puskát szuronyokkal kiállítani.

A munkások azon része, melly már a francia elleni fegyverkészítésben részt vön, majus óta folyvást oktatja a környékbeli kézműveseket, s csak egyetlen intése várnak; hogy a legnagyobb szerű fegyvergyárt mintegy varázslat által előállítsák.

Az érintetem ajánlat e napokban ismételték, következőleg bővítve: aknászok bármely hadseregnek nélkülözhetlen alkatrészt képezik, Európában külön aknászok a selymecziéknél nem igen vannak; legalább 100 pályavégzett bányamérnök, mintegy 1000 aknászszal néhány nap alatt sikra szállhat; alig várva, hogy közszeregett hazájok gyilkosai ellen indulhassanak.

Még ennyit: a vállalkozók feje jelenleg Pesten tartózkodik, s ha ön e művelt, hazánk jelen körülményei megbecsülhetlen férfiúval (szerkesztő) közelebb ismeretségbe kíván jutni, szívesen szolgálak útbaigazítással; melly ismeretséget csak azért is obajtanám, hogy ön megkérdezhetné tőle, milly választ kapott legközelebb tett ajánlatára.

E.

HIRDETÉSEK.

(2-3)

Nevelő kerestetik.

Három nevendék gyermekek mellé falura, a ki magyar nyelven kívül németül és francziául is tudjon, s nevelői kiképezettséggel bírjon. — A vadászútról 46-dik szám, vagy kerepesi úton 6-dik szám alatt értekezni lehet.

(1-2)

Székes Fejérvári szőlő hegyen mintegy 140 akóig lévő szőlő-must szabad kézből eladandó, bővebb tudomást alólírtánl nyerhetni Pesten aranykéz utsza 29-ik szám alatt 3-ik számú szoba.

Izsák Pál.

Gőzhajók járása

septemberben 1848.

Pestről Bécsbe mindennap reggeli 6 órak.
„ Enszékre vasárnap, kedd és pénteken reggeli 5 órakor.

A dunagőzhajótársaság főügyvivősége.

Magyar kö-zépp. vasut.

Naponkinti indulások 1848-dik september 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, szíveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 6 óra 30 percz.

„ „ tehervonat délben 11 órakor személyvonat délut. 1 1/2 óra.

„ „ Szolnokból Pestre. Tehervonat reggeli 4 óra 15 percz.

„ „ Személyvonat reggeli 6 óra 45 perczkor.

„ „ Személyvonat délután 1 óra 45 perczkor.

Pestről Váczfélé reggel 7 órakor.

„ „ délután 3 óra 30 percz.

Váczról Pestfélé reggel 8 óra 30 percz.

„ „ délután 5 „ 45 „

A magyar középponti vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.